EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.9.2020
COM(2020) 592 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

EU:n vähittäismaksustrategia

LYHENNELUETTELO

AIS	tilitietopalvelut
AML/CFT	rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta
API	ohjelmointirajapinta
ATM	pankkiautomaatti
CPACE	Common Payment Application Contactless Extensions
CSM	selvitys- ja toimitusmekanismi
eID	digitaalinen identiteetti
EKP	Euroopan keskuspankki
ELTEG	euro laillisena maksuvälineenä - asiantuntijaryhmä
EMD2	tarkistettu sähköistä rahaa koskeva direktiivi
EPC	Euroopan maksuneuvosto
EPV	Euroopan pankkiviranomainen
ERPB	euromaksualueen vähittäismaksuneuvosto
IBAN	kansainvälinen tilinumero
NFC	NFC-lähimaksutekniikka
PIS	maksutoimeksiantopalvelut
POI	vuorovaikutuspiste
POS	kauppapaikka
PSD2	toinen maksupalveludirektiivi
PSP	maksupalveluntarjoaja
SCA	asiakkaan vahva tunnistaminen
SCT Inst	SEPA-pikasiirto
SCT	SEPA-tilisiirto
SDD	SEPA-suoraveloitus
SEPA	yhtenäinen euromaksualue
SFD	maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevassa direktiivi
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Telecommunication
TIPS	TARGET-pikamaksujärjestelmä
TPP	kolmansiin osapuoliin kuuluva palveluntarjoaja

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

EU:n vähittäismaksustrategia

I. Tausta ja haasteet

Maksuista, joita pidettiin aiemmin vain taustaprosesseina, on tullut strategisesti merkittäviä. Ne ovat Euroopan talouden selkäranka. Komissio tuki joulukuussa 2018 antamassaan tiedonannossa *”EU:n täysin integroitua pikamaksujärjestelmää, jotta voidaan vähentää vähittäismaksujärjestelmien riskejä ja haavoittuvuutta ja lisätä olemassa olevien maksuratkaisujen autonomiaa.”*[1]

Kuten tämän tiedonannon kanssa samaan aikaan hyväksytyssä digitaalisen rahoituksen strategiassa korostetaan, digitaaliset innovaatiot muuttavat merkittävällä tavalla rahoituspalvelujen tarjontaa. Vähittäismaksuala on tämän kehityksen eturintamassa. Alalla tapahtuvien muutosten nopeus ja laajuus edellyttävät erityisiä ja kohdennettuja politiikkatoimia, jotka ulottuvat digitaalisen rahoituksen strategian horisontaalisen soveltamisalan ulkopuolelle.

Suurin osa viime vuosikymmenen maksuinnovaatioista on keskittynyt asiakkaiden käyttöliittymien (esimerkiksi mobiilisovellukset) tai edustaratkaisujen parantamiseen. Ne eivät ole muuttaneet merkittävästi käytettäviä maksuvälineitä (esimerkiksi maksukortit ja tilisiirrot).

Äskettäin on kuitenkin ilmennyt useita merkittäviä suuntauksia. Maksamisesta on tullut vähemmän näkyvää ja entistä enemmän aineetonta sekä ilman välittäjiä tapahtuvaa. Suuret teknologiayritykset (ns. BigTech-yritykset) ovat aktivoituneet maksualalla. Ne voivat haastaa perinteiset palveluntarjoajat, sillä niiden etuna on merkittävä verkostotalous. Lisäksi omaisuuseriin sidottujen kryptovarojen (mukaan lukien ns. *stablecoin*) käyttöönoton myötä BigTech-yritykset voivat ehkä pian tarjota salaus- ja hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvia murroksellisia maksuratkaisuja. Tästä innovoinnin aallosta huolimatta suurin osa niin pankkien, korttiyhtiöiden, rahoitusteknologia-alan yritysten (FinTech-yritysten) kuin BigTech-yritystenkin uusista digitaalisista maksuratkaisuista perustuu yhä pitkälti perinteisiin maksukortteihin tai tilisiirtoihin.

Innovaatiot ja digitalisaatio muuttavat jatkossakin maksujen toimintatapaa. Entistä useampi maksupalveluntarjoaja hylkää vanhat kanavat ja perinteiset maksuvälineet ja kehittää uusia maksutoimeksiantotapoja, kuten puettavat laitteet (kellot, silmälasit, vyöt jne.) tai ruumiinosilla tehtävät maksutoimeksiannot. Toisinaan maksuvälinettä ei tarvitse kantaa mukana lainkaan, sillä maksaminen voi tapahtua esimerkiksi biometriikkaan perustuvan

[1] Komission joulukuussa 2018 antama tiedonanto ”Euron kansainvälisen aseman vahvistaminen”. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0796&from=EN

edistyneen tunnistusteknologian avulla. Esineiden internetin kehittyessä edelleen jääkaapit, autot, teollisuuskoneet ja muut vastaavat laitteet yhdistetään yhä useammin internetiin, jolloin niiden avulla voidaan suorittaa taloudellisia transaktioita.

Ilman käteisrahaa tehtävät maksut yleistyvät nopeasti digitalisaation ja kuluttajien muuttuvien mieltymisten myötä.[2] Covid-19-pandemia on lisännyt entisestään siirtymistä digitaalisiin maksuihin ja osoittanut, että turvalliset, helposti käytettävissä olevat ja kätevät maksut (myös lähimaksut) ovat elintärkeitä etänä ja kasvokkain suoritettavissa maksutapahtumissa. EU:ssa vähittäismaksut maksetaan kuitenkin yhä useimmin käteisellä.

Julkinen ja yksityinen sektori täydentävät toisiaan tulevassa maksuympäristössä. On hyvin todennäköistä, että vähittäismaksumarkkinoilla tapahtuu lisää merkittäviä muutoksia, sillä entistä useammat keskuspankit kaikkialla maailmassa arvioivat, voisivatko ne laskea liikkeeseen keskuspankin digitaalivaluuttoja (CBDC).

Hajanaiset EU:n markkinat

Viime vuosina on tehty merkittäviä parannuksia, jotka ovat pääasiassa yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) kehittämisen ja vähittäismaksuja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisen ansiota. EU:n maksumarkkinat ovat kuitenkin edelleen huomattavan pirstoutuneet kansallisten rajojen mukaan, sillä useimmat kansalliset kortti- tai pikamaksupohjaiset maksuratkaisut eivät toimi rajojen yli. Tämä hyödyttää muutamaa suurta globaalia toimijaa, jotka hallitsevat Euroopan sisäisiä rajat ylittäviä maksumarkkinoita kokonaisuudessaan.

Lukuun ottamatta maailmanlaajuisten maksukorttiverkostojen ja teknologian tarjoajien kaltaisia suuria globaaleja toimijoita, Euroopassa ei ole käytännöllisesti katsoen lainkaan digitaalista maksuratkaisua, joka toimisi maksamiseen kaupoissa ja verkkokaupoissa kaikkialla Euroopassa. Monet paikallisesti toimivat FinTech-yritykset totesivat tästä strategiasta järjestetyssä julkisessa kuulemisessa, että tämä pirstoutuneisuus vaikeuttaa niiden pyrkimyksiä laajentaa toimintansa koko sisämarkkinoiden alueelle.

Samalla viime aikoina on tapahtunut paljon rohkaisevaakin kehitystä. Esimerkiksi 16 eurooppalaisen pankin ryhmä käynnisti 2. heinäkuuta 2020 eurooppalaisen maksualoitteen (EPI)[3], jonka avulla pyritään kehittämään yleiseurooppalainen maksuratkaisu vuoteen 2022 mennessä. Komissio ja Euroopan keskuspankki (EKP) antoivat tälle aloitteelle poliittisen tukensa alusta asti ja suhtautuivat myönteisesti sen käynnistämiseen.[4] Viime aikoina esiin on tullut muita lupaavia markkinavetoisia aloitteita, joiden tarkoituksena on suunnitella yhteisiä infrastruktuureja[5], lisätä yhteistyötä ja yhteentoimivuutta paikallisten maksuratkaisujen välillä[6] ja kehittää uusia yhteisiä maksuratkaisuja.

---

[2] EKP:n mukaan vuonna 2018 euroalueella tehtiin 91 miljardia ja EU:ssa 112 miljardia maksua ilman käteisrahaa, kun vuonna 2017 niiden määrä oli noin 103 miljardia.

[3] https://group.bnpparibas/en/press-release/major-eurozone-banks-start-implementation-phase-unified-payment-scheme-solution-european-payment-initiative-epi

[4] https://ec.europa.eu/info/news/200702-european-payments-initiative_en
ja https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.pr200702~214c52c76b.en.html

[5] Esimerkiksi P27 Pohjoismaissa.

[6] Esimerkiksi European Mobile Payment Systems Association (EMPSA).

Samaan aikaan euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston[7] (ERPB) ja Euroopan maksuneuvoston (EPC) johdolla toteutettavilla useilla aloitteilla pyritään ottamaan käyttöön yhteisiä eurooppalaisia järjestelmiä ja sääntöjä, joiden pitäisi helpottaa pikamaksuratkaisujen syntymistä ja yhteentoimivuutta kaupoissa ja sähköisessä kaupankäynnissä.

Miksi strategia?

Nämä kaikki aloitteet ovat osoitus eurooppalaisen maksuympäristön dynaamisuudesta. Vaarana on kuitenkin epäjohdonmukaisuus ja markkinoiden pirstoutuminen entisestään. Lisäksi EU:n vähittäismaksustrategian tueksi tarvitaan selkeä ”hallinnollinen” kehys. EU:n toimielimillä ja varsinkin komissiolla voi olla rooli poliittisina vauhdittajina, kun taas asiaankuuluvien maksuratkaisujen suunnittelu jätetään kokonaan yksityisen sektorin vastuulle. Siksi on erittäin tärkeää laatia selkeä visio, jossa vahvistetaan toivottu etenemissuunta ja asetetaan tulevat toimet yhteen johdonmukaiseen ja kaiken kattavaan poliittiseen kehykseen. Se on tämän tiedonannon tavoite.

II. Eurooppalaisia vähittäismaksuja koskeva visio

Komission EU:n vähittäismaksuja koskeva visio on seuraava:

- *Euroopan kansalaiset ja yritykset hyötyvät laadukkaiden maksuratkaisujen laajasta ja monipuolisesta valikoimasta. Niiden tukena ovat kilpailukykyiset ja innovatiiviset maksumarkkinat, jotka perustuvat turvallisiin, tehokkaisiin ja helposti käytettävissä oleviin infrastruktuureihin.*
- *Käytettävissä on kilpailukykyisiä eurooppalaisia ja Euroopan laajuisia maksuratkaisuja, jotka tukevat Euroopan taloudellista ja rahoituksellista itsemääräämisoikeutta. Lisäksi*
- *EU edistää merkittävästi rajatylittävien maksujen, myös rahalähetysten, parantamista EU:n ulkopuolisten lainkäyttöalueiden kanssa ja tukee tällä tavoin euron kansainvälistä asemaa ja EU:n ”avointa strategista autonomiaa”.*

Komission tavoitteena ovat kaikkia jäsenvaltioita niiden käyttämästä valuutasta riippumatta hyödyttävät erittäin kilpailukykyiset maksumarkkinat, joilla kaikki markkinatoimijat voivat kilpailla reilusti ja tasavertaisesti ja tarjota innovatiivisia ja huippulaadukkaita maksuratkaisuja täysin EU:n kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Koska maksut ovat rahoitusalan digitaalisen innovoinnin eturintamassa, tämän strategian täytäntöönpano edistää komission laajempaa visiota digitaalisesta rahoituksesta ja sen seuraavista tavoitteista: markkinoiden pirstoutuneisuuden poistaminen, markkinavetoisen innovoinnin edistäminen rahoitusalalla ja digitaaliseen rahoitukseen liittyvien uusien haasteiden ja riskien ratkaiseminen sekä teknologianeutraaliuden varmistaminen. Tämä strategia esitellään siksi samaan aikaan digitaalisen rahoituksen strategian ja digitaalisen toiminnallisen selviytymiskyvyn vahvistamista koskevasta uudesta EU:n kehyksestä ja kryptovaluutoista annettavan kahden lainsäädäntöehdotuksen kanssa. Strategia täydentää

[7] Euromaksualueen vähittäismaksuneuvosto on korkean tason elin, jonka puheenjohtajana toimii EKP ja joka kokoaa yhteen eurooppalaisen maksualan tarjonta- ja kysyntäpuolen edustajat.

myös EKP:n/eurojärjestelmän marraskuussa 2019 esittelemää ajan tasalle saatettua vähittäismaksustrategiaa[8].

Tässä strategiassa keskitytään seuraavaan **neljään keskeiseen pilariin**, jotka ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa:

1) yhä digitaalisemmat pikamaksuratkaisut, jotka toimivat kaikkialla Euroopassa;
2) innovatiiviset ja kilpailukykyiset vähittäismaksumarkkinat;
3) tehokkaat ja yhteentoimivat vähittäismaksujärjestelmät ja muut tuki-infrastruktuurit sekä
4) tehokkaat kansainväliset maksut, myös rahalähetykset.

III. Strategisten toimien pilarit

A. Pilari 1: yhä digitaalisemmat pikamaksuratkaisut, jotka toimivat kaikkialla Euroopassa

Komissio haluaa, että Euroopan kansalaisilla ja yrityksillä on käytettävissään luotettavia ja laadukkaita maksuratkaisuja kaikkien tarvittavien maksujen maksamiseen. Näiden ratkaisujen olisi oltava turvallisia ja kustannustehokkaita sekä tarjottava rajatylittäville maksutapahtumille samat ehdot kuin kotimaisisillekin. Joulukuussa 2018 annetussa tiedonannossa[9] todetun pikamaksujen kilpailu- ja innovaatiopotentiaalin perusteella komissio katsoo, että tällaisten ratkaisujen olisi perustuttava pitkälti pikamaksujärjestelmiin.

1. Pikamaksut ”uutena normaalina”

Pikamaksuissa rahat ovat välittömästi maksunsaajan käytettävissä. Mobiilimaksupalvelujen kehittymisen myötä pikamaksut voivat tarjota EU:n maksupalveluntarjoajille uusia mahdollisuuksia kilpailla EU:ssa ja muualla maailmassa toimivien kilpailijoidensa kanssa. Komission joulukuun 2018 tiedonannossa todetaan: ”*EU:n laajuinen rajatylittävä pikamaksuratkaisu täydentäisi nykyisiä korttijärjestelmiä, vähentäisi ulkoisten häiriöiden riskiä ja tekisi EU:sta paitsi tehokkaamman myös itsenäisemmän*.”

Pikamaksut soveltuvat moniin eri tarkoituksiin, joissa perinteisiä tilisiirtoja ei voida käyttää. Pikamaksuja voidaan käyttää erityisesti fyysisissä ostotapahtumissa ja verkko-ostoksissa, joissa maksukorttijärjestelmillä on tällä hetkellä valta-asema.

Komission tavoitteena on, että EU ottaa pikamaksut täysimääräisesti käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää edistystä kolmen eri tason eli sääntöjen, loppukäyttäjille tarjottavien ratkaisujen ja infrastruktuurien osalta. Kaikkien kolmen kohdalla on jo edistytty huomattavasti, mutta joitakin haasteita on vielä ratkaistava.

Yhdenmukaiset säännöt

Maksutapahtumien suorittamiselle on laadittava yhdenmukaiset säännöt, joissa määritetään esimerkiksi maksupalveluntarjoajien keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet. Euroopan

[8] https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2019/html/ecb.sp191126~5230672c11.en.html
[9] Ks. alaviite 1.

maksuneuvosto (EPC) kehitti vuonna 2017 järjestelmän euromääräisille pikamaksuille ('SCT Inst -järjestelmä'), kuten se oli toiminut jo aiemmin SEPA-suoraveloitusten ja -tilisiirtojen kohdalla. Järjestelmän ansiosta varat ovat käytettävissä maksunsaajan tilillä alle kymmenessä sekunnissa.

Elokuussa 2020, lähes kolme vuotta järjestelmän käyttöönoton jälkeen, valitettavasti vain 62,4 prosenttia kaikista EU:n SEPA-tilisiirtoja tarjoavista maksupalveluntarjoajista oli liittynyt SCT Inst -järjestelmään[10]. Maksutilien suhteen Euroopan maksuneuvosto arvioi, että EU:ssa on 12 jäsenvaltiota (kaikki euroalueelta), joissa yli puolet maksutileistä on SCT Inst -järjestelmän piirissä.

SCT Inst -järjestelmän omistajana Euroopan maksuneuvosto on pyrkinyt kannustamaan järjestelmään osallistumista. Esimerkiksi 1. heinäkuuta 2020 EPC korotti SEPA-pikasiirtojen enimmäissumman 15 000 eurosta 100 000 euroon. Järjestelmän nykyinen vapaaehtoinen luonne ei kuitenkaan ole houkutellut uusia osallistujia liittymään siihen riittävän nopeasti ja laajalti. Joissakin euroalueen jäsenvaltioissa ollaan selvästi muita jäljessä. Komissio uskoo siksi, että toimia todennäköisesti tarvitaan SCT Inst -järjestelmään liittymisen vauhdittamiseksi.

SEPA-asetuksen edellytyksenä on, että maksujärjestelmän osallistujat edustavat ”*valtaosaa maksupalveluntarjoajista valtaosassa jäsenvaltioita ja muodostavat enemmistön unionin maksupalveluntarjoajista, kun huomioon otetaan erikseen ainoastaan tilisiirtoja tai suoraveloituksia tarjoavat maksupalveluntarjoajat*”[11]. Komissio tutkii Belgian kansallispankin (joka on SEPA-asetuksen nojalla SCT Inst -järjestelmää valvova kansallinen toimivaltainen viranomainen) kanssa, mitä oikeudellisia seurauksia olisi siitä odotettavissa olevasta tilanteesta, että näitä liittymisvaatimuksia ei noudateta täysin 21. marraskuuta 2020 (eli tilapäisen vapautuskauden päättymiseen) mennessä.

Keskeinen toimi:

Kun SEPA-asetuksessa asetettu SEPA-pikasiirtojärjestelmän (SCT Inst) osallistumisvaatimusten täyttämiselle asetettu väliaikainen poikkeusaika päättyy marraskuussa 2020, komissio selvittää maksupalveluntarjoajien lukumäärän sekä niiden tilien lukumäärän, joilta pystyy lähettämään ja jotka voivat vastaanottaa SEPA-pikasiirtoja. Komissio arvioi, ovatko määrät tyydyttäviä, ja päättää sen perusteella, onko tarpeen ehdottaa lainsäädäntöä, jolla maksupalveluntarjoajat velvoitetaan osallistumaan SCT Inst -järjestelmään vuoden 2021 loppuun mennessä. Jos tällainen ehdotus tehdään, siinä määritellään kriteerit sille, mitkä maksupalveluntarjoajat kuuluisivat pakollisen osallistumisen piiriin.

Loppukäyttäjien ratkaisut

[10] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/sepa-instant-credit-transfer. Pelkästään euroalueen osalta levinneisyysaste on tällä hetkellä 65,9 prosenttia. Kaikkien SCT-järjestelmän osallistujien osalta levinneisyysaste on 56,1 prosenttia.

[11] Asetuksen (EU) N:o 260/2012 4 artiklan 4 kohta.

Komissio odottaa, että loppukäyttäjätasolla maksuratkaisut ovat yhteentoimivia ja helppokäyttöisiä, tuotettavat lisäarvoa ja vastaavat monenlaisten käyttäjien (myös erikokoisten yritysten) tarpeisiin jättämättä huomioimatta sellaisia asiakasryhmiä kuten ikäihmiset tai vammaiset.

Komissio tukee täysin euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (ERPB) tekemää tärkeää työtä ja osallistuu tähän työhön fyysisissä liikkeissä ja verkkokaupassa käytettävien pikamaksuratkaisujen yhteentoimivuuden puolesta.[12] Lisäksi useat Euroopan maksuneuvoston johdolla toteutetut tai käynnissä olevat hankkeet voivat tuottaa lisäarvoa SEPA-pikasiirtojärjestelmälle (SCT Inst), parantaa pikamaksuratkaisujen käytettävyyttä ja viime kädessä tukea pikamaksujen käyttöönottoa[13].

Tämän työn olisi oltava osallistavaa, ja siihen olisi otettava mukaan kaikki maksupalveluntarjoajien luokat, mukaan lukien maksutoimeksiantopalvelujen (PIS) ja tilitietopalvelujen (AIS) tarjoajat ja muut asiaankuuluvat toimijat, jotka eivät välttämättä ole maksupalveluntarjoajia, esimerkiksi loppukäyttäjien käyttöliittymien tarjoajat ja käyttäjien edustajat.

Komissio odottaa markkinatoimijoiden osallistuvan laajalti euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston ja Euroopan maksuneuvoston laatimiin järjestelmiin ja suosituksiin. Tähän mennessä maksupalveluntarjoajat eivät ole hyödyntäneet kaikkia hiljattain kehitettyjä järjestelmiä, kuten esimerkiksi Euroopan maksuneuvoston vuonna 2019 käynnistämää ja kesäkuussa 2020 päivitettyä SEPA Proxy Lookup -järjestelmää. Sen avulla asiakkaat voivat siirtää mobiililaitteillaan maksutililtään rahaa toisen henkilön tilille EU:ssa vaihtamatta manuaalisesti maksutietoja, kuten kansainvälistä tilinumeroa (IBAN)[14].

Yhä useammissa loppukäyttäjille tarkoitetuissa maksuratkaisuissa voi käyttää vuorovaikutuspisteitä[15] hyödyntäviä maksuja, jotka perustuvat esimerkiksi QR[16]-koodeihin, Bluetooth-teknologiaan (BLE) tai NFC-lähimaksutekniikkaan. QR-koodeja ei ole kuitenkaan standardoitu EU:n tasolla, mikä rajoittaa niiden hyväksyttävyyttä erityisesti rajatylittävissä maksutapahtumissa. Lisäksi jotkin mobiililaitteiden tarjoajat rajoittavat maksupalveluntarjoajien tarvitsemaa matkapuhelimien NFC-tekniikan käyttöä. Tämän vuoksi pikamaksupalvelujen tarjoajien on vaikea tarjota kauppiaille ja kuluttajille käteviä ja edullisia ratkaisuja, joissa käytettäisiin yhdenmukaisia QR-koodeja vaihtoehtona korteille, tai tarjota NFC-tekniikkaan perustuvia mobiilimaksuja.[17]

Komissio katsoo, että yhtenäisen avoimen ja turvallisen eurooppalaisen QR-koodeja koskevan standardin laatiminen tukisi pikamaksujen käyttöönottoa ja yhteentoimivuutta. Näin ollen se tukee euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston työryhmän vuorovaikutuspisteissä tapahtuvia pikamaksuja koskevaan kehykseen liittyvää työtä, joka toteutetaan yhteistyössä Euroopan maksuneuvoston eri sidosryhmistä koostuvan

[12] Mobiililaitteilla käynnistettävät loppukäyttäjäratkaisut ja pikamaksuratkaisut vuorovaikutuspisteessä.
[13] Tähän kuuluu esimerkiksi SEPA Proxy Lookup- ja Request-to-Pay-järjestelmien sekä sähköisen laskun lähettämisen ja sähköisten kuittien kaltaisten toimintojen kehittäminen.
[14] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/other-schemes/sepa-proxy-lookup-scheme
[15] Kattaa sekä fyysiset myyntipisteet että verkkokaupan.
[16] Quick Response
[17] Lisätietoja kolmannen pilarin kohdassa 3.

mobiilikäynnisteisiä SEPA-tilisiirtoja käsittelevän asiantuntijaryhmän kanssa, sekä kauppiaan ja kuluttajan esittämiin QR-koodeihin sovellettavan yhtenäisen standardin valmistelutyötä.[18]

Keskeinen toimi:

Komissio arvioi, olisiko asianmukaista vaatia asianomaisia sidosryhmiä osallistumaan kaikkiin SEPA-pikasiirtojärjestelmän (SCT Inst) lisätoimintoihin tai osaan niistä. Tämä voisi sisältää myös mahdolliset tulevat QR-koodeja koskevat standardit.

Yhteentoimivat infrastruktuurit

Euroopassa on jo olemassa rajatylittäviä infrastruktuureja pikamaksujen selvittämistä ja toimittamista varten, mutta nämä selvitys- ja toimitusmekanismit (CSM) eivät ole vielä keskenään yhteentoimivia. Koska tämä muodostaa selkeän esteen pikamaksujen käyttöönotolle EU:ssa, EKP ilmoitti 24. heinäkuuta 2020 toimenpiteistä näiden ongelmien ratkaisemiseksi.[19] Selvitys- ja toimitusmekanismien ja maksupalvelujen tarjoajien odotetaan huolehtivan näiden toimenpiteiden oikea-aikaisesta täytäntöönpanosta vuoden 2021 loppuun mennessä, sillä niillä on pikamaksuja tarjotessaan oikeudellinen velvoite olla saavutettavissa kaikkialla EU:ssa.

2. Kuluttajien pikamaksuja koskevan luottamuksen parantaminen

Varojen lähes reaaliaikaisella siirtymisellä maksun saajan tilille ja maksujen peruuttamattomuudella voi olla vaikutuksia kuluttajiin esimerkiksi virheellisten tilisiirtojen ja petosten[20] sattuessa. Pikamaksuista voi myös syntyä haasteita, jotka liittyvät rahanpesuun, terrorismin rahoitukseen, kyberhyökkäyksiin sekä rahoituslaitosten operatiivisiin riskeihin ja likviditeettiriskeihin. Jos näitä riskejä ei tunnisteta eikä niihin puututa asianmukaisesti, ne voivat heikentää pikamaksuja käyttävien kuluttajien ja kauppiaiden luottamusta ja hidastaa pikamaksujen täysimittaista käyttöönottoa jokapäiväiseksi maksuvälineeksi. Komissio muistuttaa, että tarjotessaan pikamaksupalveluja maksupalveluntarjoajien on varmistettava, että niillä on käytössään asianmukaiset ja reaaliaikaiset välineet petosten ja rahanpesun/terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Jotta pikamaksupalvelut olisivat houkuttelevampia kuluttajille, niiden olisi oltava ominaisuuksiltaan tasavertaisia sellaisten muiden maksuvälineiden (esimerkiksi korttien) kanssa, joissa on mahdollisuus maksunpalautukseen eli luottokortilla tehdyn ostoksen summan palauttamiseen ostajalle tietyissä tapauksissa (esimerkiksi virhetilanteissa).

Komissio katsoo, että tavallisista tilisiirroista ja pikasiirroista olisi perittävä sama maksu, jotta pikamaksuista tulisi uusi normaali. Muutoin pikamaksut jäävät tavallisten tilisiirtojen rinnalla tarjottavaksi erikoistuotteeksi. Toisaalta on selvää, että palveluntarjoajalle voi

[18] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/other-sepa-payments/sepa-goes-mobile/ad-hoc-multi-stakeholder-group-mobile-initiated

[19] Lisätietoja tämän tiedonannon kolmannen pilarin kohdassa 1.

[20] Esimerkiksi niin sanotut APP-huijaukset, jotka aiheuttivat pelkästään Yhdistyneessä kuningaskunnassa 456 miljoonan punnan (504 miljoonan euron) menetykset vuonna 2019.

aiheutua lisäkustannuksia, jos pikamaksuissa tarjotaan joitakin ominaisuuksia ja lisäpalveluja, kuten maksunpalautuksia.

Keskeiset toimet:

Komissio arvioi toisen maksupalveludirektiivin (PSD2[21]) uudelleentarkastelun[22] yhteydessä, missä määrin EU:n nykyiset kuluttajansuojatoimet (esimerkiksi oikeudet palautuksiin) voivat taata pikamaksuja käyttäville kuluttajille muiden maksuvälineiden tarjoaman korkean suojatason. Komissio arvioi kuluttajilta pikamaksuista perittävien maksujen vaikutusta ja edellyttää tarvittaessa, että nämä maksut eivät saa olla suurempia kuin perinteisistä tilisiirroista perittävät maksut.

Komissio tutkii – tarvittaessa Euroopan keskuspankin ja/tai Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) kanssa – onko tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, joilla tehostetaan maksujärjestelmiin liittyvää kriisinhallintaa ja hillitään tehokkaasti likviditeettiriskiä, joka rahoituslaitoksille aiheutuu varojen nopeasta ja esteettömästä ulosvirtauksesta pikamaksujen ja erityisesti tavanomaisen virka-ajan ulkopuolella tehtävien pikamaksujen seurauksena. Nämä toimenpiteet ylittäisivät keskuspankin valvontaodotukset, pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin[23] ja yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mekanismit tai maksujärjestelmäsäännöt.

Komissio tutkii myös, onko muiden erityisten riskien, kuten rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja niihin liittyvien esirikosten, torjumiseksi ryhdyttävä lisätoimenpiteisiin.

3. Yli rajojen toimivat eurooppalaislähtöiset maksuratkaisut

Tämän luvun 1 ja 2 kohdissa määriteltyjen pikamaksuja helpottavien keskeisten toimien toteuttaminen ei välttämättä riitä varmistamaan Euroopan laajuisten maksuratkaisujen käyttöönoton onnistumista. Lisätoimenpiteet voivat olla tarpeen, jotta eurooppalaiset toimijat voivat menestyä asemansa vakiinnuttaneiden kilpailijoiden valtaamassa toimintaympäristössä.

Uudet toimijat, jotka haluavat tarjota Euroopan laajuisia ratkaisuja, saattavat kohdata useita huomattavia haasteita, kuten

- kauppiaiden ja kuluttajien hyväksyntä;
- uusien tuotemerkkien tunnettuus asiakkaiden keskuudessa;
- erilaiset kansalliset maksamiseen liittyvät perinteet ja tottumukset huomioivan kilpailukykyisen ja innovatiivisen liiketoimintamallin suunnitteleminen;
- kalliiden infrastruktuurien rahoittaminen; ja
- tiettyjen teknisten infrastruktuurien tai toimintojen saatavuuteen liittyvät rajoitukset jne.

[21] Direktiivi (EU) 2015/2366.
[22] Ks. toisen pilarin 1 kohta.
[23] Direktiivi 2014/59/EU.

Lisäksi on varmistettava, että hallinto- ja rahoitusmallit ovat tarkasti kilpailusääntöjen mukaisia.

Komissio on täysin tietoinen näistä haasteista. Maksujen strategisen luonteen vuoksi komissio toimii jatkossakin aktiivisessa poliittisessa roolissa ja edistää laajasti pikamaksuihin perustuvien kilpailukykyisten Euroopan laajuisten maksuratkaisujen kehittämistä ja pyrkii ratkaisemaan edellä mainitut haasteet täysin EU:n kilpailusääntöjen mukaisesti.

Keskeiset toimet:

Vuoden 2023 loppuun mennessä komissio

- **tutkii, voisiko se kehittää soveltuville Euroopan laajuisille maksuratkaisuille oman ”merkinnän” ja siihen liittyvän näkyvän logon;**
- **tutkii, miten se voisi edistää korttipohjaisten lähimaksujen eurooppalaisten eritelmien (CPACE)[24] käyttöönottoa esimerkiksi InvestEU-ohjelman kaltaisissa rahoitusohjelmissa – asiaankuuluvien kelpoisuusperusteiden mukaisesti;**
- **tukee EU:n kauppiaiden maksujen vastaanottamista koskevien järjestelmien nykyaikaistamista ja yksinkertaistamista, mikä mahdollistaa esimerkiksi sähköisten kuittien lähettämisen kassakoneilla. Tällainen tuki voitaisiin toteuttaa antamalla vähittäismyyjille ja erityisesti pk-yrityksille ohjeita ja lisäämällä tietoisuutta uudenaikaistamisesta ja digitalisaatiotavoista[25] muun muassa digitaali-innovointikeskittymien avulla[26]. Myös rahoitus- ja koulutusmahdollisuuksia tutkitaan.**

Komissio tarjoaa tarvittaessa jatkossakin ohjeistusta sen varmistamiseksi, että pikamaksuratkaisut ja niihin liittyvät liiketoimintamallit noudattavat EU:n kilpailusääntöjä.

4. Yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) täyden potentiaalin hyödyntäminen

Yhtenäinen euromaksualue (SEPA) luotiin, jotta kaikki rajatylittävät sähköiset euromääräiset maksut hoituisivat yhtä helposti kuin kotimaiset maksut yhdenmukaistamalla ilman käteistä suoritettavat euromääräiset maksut Euroopassa.

SEPA-tilisiirtojen (SCT) ja SEPA-suoraveloitusten (SDD) toteuttamisen määräpäivästä on nyt kulunut kuusi vuotta euroalueen jäsenvaltioissa ja neljä vuotta euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa, mutta monien kansalaisten SEPA-suoraveloitukset hylätään edelleen (ns. IBAN-tilinumeroa koskeva syrjintä). Tämä ei ole hyväksyttävää. Kyseiset ihmiset eivät voi siis suorittaa maksuja käyttämällä jostakin toisesta maasta peräisin olevaa IBAN-tilinumeroa. Maksunsaajat ovat edelleen usein haluttomia tai teknisesti kykenemättömiä hyväksymään rajatylittäviä SEPA-suoraveloituksia. Komissiolle on huomautettu toistuvasti tapauksista,

[24] CPACE-eritelmien kehittämisen syynä on se, että joillakin eurooppalaisilla korttijärjestelmissä on vaikeuksia päästä käyttämään kansainvälisten korttijärjestelmien kehittämää lähimaksujärjestelmän ydintä – ks. kolmannen pilarin kohta 3.

[25] Inspiraation lähteenä esim. pienvähittäiskauppiaille tarkoitetussa oppaassa esitellyt hankkeet https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/d606c517-4445-11e8-a9f4-01aa75ed71a1

[26] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-innovation-hubs

joissa veroviranomaiset tai muu julkishallinto on kieltäytynyt lähettämästä tai vastaanottamasta maksuja ulkomaiselta tililtä. Tällainen IBAN-tilinumeroa koskeva syrjintä on vastoin SEPA-asetusta, kuten vakiintuneessa oikeuskäytännössä on vahvistettu[27].

Asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten on lain nojalla valvottava, että maksupalveluntarjoajat noudattavat SEPA-asetusta, ja ryhdyttävä toimiin rikkomustapauksessa. Ne eivät kuitenkaan aina käsittele SEPA-sääntöjä koskevia rikkomuksia asianmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla, kuten komission yksiköiden vastaanottamien valitusten määrästä käy ilmi.

Keskeinen toimi:

Komissio muistuttaa kansallisia viranomaisia niille SEPA-asetuksen nojalla kuuluvista täytäntöönpanovelvoitteista. Komissio odottaa, että viranomaiset tutkivat ja korjaavat nopeasti kaikki asetusta koskevat rikkomukset tekemällä välittömästi lopun laittomista toimista ja määräämällä asianmukaisia seuraamuksia. Komissio valvoo tarkasti noudattamattajättämistapauksia ja käynnistää tarvittaessa rikkomusmenettelyjä.

5. Digitaalisen identiteetin (eID) tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen asiakkaan todentamisessa

Kun rahoituspalvelut siirtyvät perinteisestä kasvokkain tapahtuvasta liiketoiminnasta digitaalisen ympäristön suuntaan, asiakkaan etätodentamisessa käytettävistä luotettavista digitaalisista identiteettiratkaisuista tulee entistä tärkeämpiä. PSD2-direktiivi on edistänyt tällä alalla tapahtuvaa innovointia, sillä siinä säädetään asiakkaan vahvasta tunnistamisesta, johon sisältyvät tiukat maksutilien käyttöä ja digitaalisten maksujen käynnistämistä koskevat turvallisuusvaatimukset. Joissakin EU:n jäsenvaltioissa on kehitetty asiakkaan todentamiseksi sähköisen tunnistamisen järjestelmiä, jotka perustuvat korkeimmat takeet tarjoaviin kansallisiin digitaalisen identiteetin järjestelmiin.

EU:ssa on kuitenkin kansallisella tasolla runsaasti erilaisia todentamisratkaisuja, joiden rajatylittävä yhteentoimivuus on rajallinen. Tämä voi hidastaa innovointia ja uusien maksupalvelujen kehittämistä.

EU otti vuonna 2014 käyttöön eIDAS-asetuksella[28] ensimmäisen luotettavia digitaalisia identiteettejä ja luottamuspalveluja koskevan rajatylittävän kehyksen. Asetuksen tavoitteena on tarjota kaikille EU:n kansalaisille paremmat mahdollisuudet käyttää julkisia palveluja koko EU:ssa heidän kotimaassaan myönnetyn digitaalisen identiteetin perusteella. Kokemukset eIDAS-asetuksen soveltamisesta osoittavat kuitenkin useita rakenteellisia puutteita, jotka rajoittavat sen valmiuksia tukea tehokkaasti kattavaa digitaalisen identiteetin kehystä. Komissio sitoutui helmikuussa 2020 antamassaan tiedonannossa ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa” tarkistamaan eIDAS-asetuksen sen tehokkuuden parantamiseksi, soveltamisalan laajentamiseksi yksityiselle sektorille ja luotettavien

[27] Unionin tuomioistuimen tuomio 5.9.2019, Verein für Konsumenteninformation v. Deutsche Bahn, C-28/18, EU:C:2019:673.

[28] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta.

digitaalisten identiteettien edistämiseksi kaikille eurooppalaisille. Tarkoituksena on tarjota tulevaisuuden kestävä sääntelykehys, joka tukee EU:n laajuista yksinkertaista, luotettavaa ja turvallista järjestelmää, jolla hallitaan identiteettejä digitaalisessa ympäristössä. Tämä kehys kattaa tunnistamisen, todentamisen ja sellaisten ominaisuuksien, tunnisteiden ja varmennusten tarjoamisen, joilla on keskeinen rooli myös maksualalla.

Komissio on päättänyt valjastaa digitaalisten identiteettiratkaisujen nopean kehityksen tarjoamat mahdollisuudet käyttöön rahoitusalalla. Kuten digitaalisen rahoituksen strategiassa vahvistetaan, komissio panee vuonna 2024 täytäntöön vankan oikeudellisen kehyksen, joka mahdollistaa sellaisten yhteentoimivien digitaalisten identiteettiratkaisujen käytön, joiden avulla uudet asiakkaat voivat käyttää nopeasti ja helposti rahoituspalveluja. Tämä helpottaa osana tällaisia ratkaisuja niiden käyttöönottoa maksuissa yhteentoimivuuden, tehokkuuden, (erityisesti rajat ylittävän) helppokäyttöisyyden sekä turvallisuuden ja varmuuden parantamiseksi, jotta voidaan erityisesti vähentää petoksia ja muita rikoksia.

Keskeinen toimi:

Rajatylittävän ja paikallisen yhteentoimivuuden helpottamiseksi komissio perehtyy läheisessä yhteistyössä EPV:n kanssa siihen, miten eIDAS-asetukseen tehtävien lisäparannusten pohjalta voitaisiin edistää digitaalisen identiteetin (eID) ja luottamuspalveluihin perustuvien ratkaisujen käyttöä. Se pyrkii parantamaan eIDAS-asetusta entisestään ja tukemaan PSD2-direktiivin mukaisia asiakkaan vahvan tunnistamisen vaatimuksia, joita sovelletaan tilille kirjautumiseen ja maksutapahtumien käynnistämiseen.

6. Digitaalisten maksujen hyväksymisen parantaminen

Covid-19-pandemia on osoittanut, miten tärkeää on, että kauppiaat hyväksyvät laajasti digitaalisia maksuja. Digitaalisia maksuja hyväksytään kuitenkin EU:ssa hyvin vaihtelevasti. Monet toimijat (kauppiaat, julkishallinto, sairaalat, julkinen liikenne) eivät vieläkään hyväksy digitaalisia maksuja.

Yhteisestä digitaalisesta palveluväylästä annettu asetus parantaa tilannetta merkittävästi. Se parantaa tietojen, hallintomenettelyjen ja tukipalvelujen saatavuutta verkossa, mikä on tarpeen, jotta kansalaiset ja yritykset voivat toimia aktiivisesti toisessa EU-maassa. Vuoden 2023 loppuun mennessä EU:n rajojen halki liikkuvat kansalaiset ja yritykset voivat hoitaa monia hallinnollisia toimenpiteitä (esimerkiksi rekisteröidä auton tai hakea eläke-etuuksia) kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ilman paperityötä.[29]

Komissio odottaa erityisesti, että jäsenvaltiot

- selvittävät ja ratkaisevat ongelmat, joiden vuoksi sähköisiin maksuihin suhtaudutaan vastahakoisesti, ja kannustavat kauppiaita hyväksymään sähköiset maksut, myös lähimaksut;
- lisäävät hallinnon maksujen digitalisointia myös muiden kuin asetuksen (EU) 2018/1724 kattamien maksujen osalta; ja

[29] Asetus (EU) 2018/1724 tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta.

- hankkivat julkishallinnolle, sairaaloille jne. digitaalisia maksuja varten tarvittavat maksupäätteet.

Keskeinen toimi:

Komissio tekee vuonna 2022 tutkimuksen siitä, missä määrin esimerkiksi pk-yritykset ja julkishallinto hyväksyvät digitaalisia maksuja EU:ssa, ja selvittää mahdollisia syitä siinä tapauksessa, että hyväksyntä on vähäistä. Komissio voi ehdottaa tarvittaessa lainsäädäntötoimia.

7. Keskuspankin varojen saatavuuden säilyttäminen

Käteisen saatavuus ja hyväksyttävyys

Käteinen on maksutapa, jolla maksut voi suorittaa kasvokkain ollessa välittömästi ilman teknistä infrastruktuuria. Se on yhä ainoa tapa, jolla yksilöt voivat pitää rahaa suoraan hallussaan. Näin ollen sen olisi säilyttävä laajasti käytettävissä olevana ja hyväksyttynä.

Euroalueella setelit ja kolikot ovat ainoa laillinen maksuväline SEUT-sopimuksen 128 artiklan ja euron käyttöönotosta 3. toukokuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 mukaan. Komission vuonna 2010 antamassa suosituksessa selvitetään, että kun maksuvelvoite on olemassa, euroseteleiden ja -metallirahojen laillinen asema maksuvälineenä merkitsee seuraavaa:

a) velkojan on otettava ne vastaan;

b) täyden nimellisarvon mukaisesti; ja

c) ne vapauttavat maksuvelvoitteesta.

Suosituksessa todetaan myös, että eurosetelit ja -metallirahat olisi säännönmukaisesti hyväksyttävä maksuvälineenä vähittäiskaupan maksutapahtumissa ja että kieltäytymisen olisi oltava mahdollista ainoastaan vilpittömän mielen periaatteen pohjalta (jos vähittäiskauppiaalla ei esimerkiksi ole vaihtorahaa).

Muiden maksuvälineiden kuin käteisen käyttö on kasvanut Euroopassa tasaisesti viime vuosina.[30] Käteinen on kuitenkin yhä hallitseva maksuväline euroalueella, jossa sitä käytetään yhä 78 prosentissa kaikista maksutapahtumista.[31]

Käteisen käyttöä koskevat tilastot kätkevät sisäänsä monia erilaisia tilanteita. Joissakin euroalueen maissa (Itävallassa, Saksassa, Irlannissa, Slovakiassa ja Sloveniassa) suositaan erityisesti käteistä. Viro ja Alankomaat sijaitsevat toisessa ääripäässä, sillä näissä maissa käteistä käytetään alle puolessa maksutapahtumista myyntipisteissä. Euroalueen ulkopuolisista maista Ruotsissa käteisen käyttö on vähentynyt merkittävästi.[32] Covid-19-pandemia on vähentänyt käteismaksutapahtumien määrää sulkutoimien aikana, mutta varalla

[30] Vuonna 2018 muiden kuin käteismaksujen kokonaismäärä euroalueella (sisältäen kaikki maksupalvelutyypit) kasvoi 7,9 prosenttia edeltävään vuoteen verrattuna.
[31] https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op201.en.pdf
[32] Riksbankin mukaan viimeisimmän ostoksensa käteisellä maksaneiden henkilöiden määrä laski 39 prosentista (vuonna 2010) 13 prosenttiin (vuonna 2018).

säilytettävien käteisvarojen määrä on itse asiassa kasvanut merkittävästi joissakin talouksissa.[33]

Käteisen saatavuus on käytännössä vähentynyt viime vuosina.[34] Käteisen kelpaamattomuus lisääntyi covid-19-kriisin aikana, koska ihmiset olivat huolissaan viruksen tarttumisesta käteisen käsittelyn välityksellä[35] ja koska sulkutoimien vuoksi entistä useampi maksutapahtuma oli suoritettava etänä, mikä suosi siirtymistä digitaalisiin maksuihin.

Vaikka komissio edistää digitaalisten maksujen käyttöönottoa tarjotakseen kuluttajille enemmän vaihtoehtoja, se jatkaa samalla eurokäteisen suojelemista laillisena maksuvälineenä. Komissio on tietoinen ja samaa mieltä kuluttajajärjestöjen esittämästä huolesta siitä, että yhä useamman palvelun digitalisoinnin myötä konkreettisena riskinä on se, että ihmiset, joilla ei ole pääsyä digitaalisiin palveluihin, syrjäytyvät entistä enemmän[36]. EU:ssa on yhä noin 30 miljoonaa aikuista, jolla ei ole pankkitiliä.[37]

Käteisen saatavuuden ja hyväksyttävyyden sekä käteisen aseman laillisena maksuvälineenä säilyttämiseksi komissio

- palauttaa mieliin, että koska eurosetelit -metallirahat ovat laillisia maksuvälineitä, velkojan on hyväksyttävä ne täydestä nimellisarvosta, kun maksuvelvoite on olemassa, ja velallinen voi vapautua maksuvelvoitteesta niitä tarjoamalla;
- odottaa, että jäsenvaltiot varmistavat käteisen hyväksyttävyyden ja saatavuuden julkisena hyödykkeenä SEUT-sopimuksen 128 artiklan ja euron käyttöönotosta 3. toukokuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 mukaisesti samalla kun ne tunnustavat mahdollisen oikeutuksen säätää asianmukaisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia rajoituksia kohtuuttoman suurten käteissummien käytölle yksittäisissä maksuissa, mikä voi olla tarpeen muun muassa rahanpesuun, terrorismiin rahoitukseen ja siihen liittyviin esirikoksiin, kuten veronkiertoon, liittyvän riskin torjumiseksi.[38] Jäsenvaltiot voisivat varmistaa käteisen saatavuuden esimerkiksi takaamalla pankkiautomaattien tai vastaavien käteisen saantitapojen vähimmäiskattavuuden alueellaan.

Keskeinen toimi:

[33] ”Central Banks and payments in the digital era”, Kansainvälinen järjestelypankki (BIS), kesäkuu 2020 https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2020e3.pdf.

[34] Käteisen käyttöä euroalueen kotitalouksissa tutkineen EKP:n tutkimuksen (”Use of cash by households in the euro area”, Occasional Paper -sarjan julkaisu nro 201, marraskuu 2017) mukaan keskimäärin 5–6 prosenttia kyselyyn vastanneista euroalueen osallistujista totesi, että pankkiautomaatin tai pankin löytäminen on (hyvin) vaikeaa silloin, kun se on tarpeen.

[35] Viruksen tarttumisesta, ks. esimerkiksi: https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2020/html/ecb.blog200428~328d7ca065.en.html

[36] Euroopan kuluttajaliitto (BEUC), ”Cash versus cashless: consumers need a right to use cash to use cash”, https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-052_cash_versus_cashless.pdf

[37] Maailmanpankki, Global Findex 2017.

[38] Ks. lisätietoja käteismaksurajoituksista annetusta komission kertomuksesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle, COM(2018) 483 final.

Komissio tutkii euro laillisena maksuvälineenä -asiantuntijaryhmän (ELTEG) puitteissa käteisen hyväksymiseen ja saatavuuteen liittyvää viimeaikaista kehitystä EKP:n, kansallisten keskuspankkien ja valtionkassojen kanssa.

Komissio seuraa samaan aikaan tarkasti työtä, jota käteisen saatavuuden osalta tehdään euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston johdolla. Komissio voi päättää tämän työn ja euro laillisena maksuvälineenä -asiantuntijaryhmän pohdintojen perusteella, ryhtyykö se toimiin suojellakseen eurokäteisen hyväksymistä ja saatavuutta vuoden 2021 lopussa.

Keskuspankkien omat digitaaliset valuutat ja muut maksualan innovaatiot

Käteisen käytön väheneminen, yksityisen sektorin maksuratkaisujen suurempi painoarvo ja omaisuuseriin sidottujen kryptovaluuttojen todennäköinen yleistyminen ovat saaneet keskuspankit tutkimaan keskuspankkien omien digitaalisten valuuttojen (CBDC) liikkeelle laskemista. Vähittäiskaupassa käytettävät keskuspankkien omat digitaaliset valuutat voivat toimia niiden suunnittelusta riippuen sekä käteisen ja yksityisten maksuratkaisujen digitaalisina korvikkeina että maksuihin, rahoitukseen ja kaupankäyntiin liittyvän jatkuvan innovoinnin edistäjinä. Niistä voi olla hyötyä erityistilanteissa talouksien ja yhteiskuntien digitalisoituessa entisestään. Vähittäiskaupassa käytettävä keskuspankin oma digitaalinen valuutta voi myös vahvistaa euron kansainvälistä asemaa ja EU:n ”avointa strategista autonomiaa” ja tukea taloudellista osallisuutta. Se voi myös edistää häiriönsietokykyisten, nopeiden ja edullisten maksujen tarjontaa samalla kun se mahdollistaa automaattiset ja ehdolliset maksut.

Komissio tukee digitaalisen rahoituksen strategiassa korostetun mukaisesti keskuspankkien (erityisesti EKP:n) toimia, kun ne tarkastelevat mahdollisuutta laskea liikkeeseen suuren yleisön (kotitaloudet ja yritykset) saatavilla oleva vähittäiskaupassa käytettävä keskuspankin oma digitaalinen valuutta. Tätä työtä täydentää komission ehdottama sääntelykehys omaisuuseriin sidotuista kryptovaluutoista, joita käytetään maksutarkoituksiin.

Lisätyö on tarpeen keskuspankkien omien digitaalisten valuuttojen mahdollisten rahapolitiikkaan, rahoitusjärjestelmän vakauteen ja kilpailuun kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi ja perusteettoman disintermediaation välttämiseksi. Komissio jatkaa tiiviissä yhteistyössä EKP:n kanssa työtään yksityisen ja julkisen sektorin välisen yhteistyön edistämiseksi.

Keskeinen toimi:

Komissio tukee euromääräisen keskuspankin oman digitaalisen valuutan liikkeelle laskemista tekemällä tiivistä yhteistyötä EKP:n kanssa tavoitteiden ja toimintavaihtoehtojen osalta ja korkeatasoisen täydentävyyden varmistamiseksi yksityisen sektorin kehittämien maksuratkaisujen ja tarvittavien viranomaisten toimien välillä.

B. <u>Pilari 2: innovatiiviset ja kilpailukykyiset vähittäismaksumarkkinat</u>

1. Toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) täyden potentiaalin hyödyntäminen

Toinen maksupalveludirektiivi (PSD2) on mahdollistanut maksutilitietojen jakamiseen (’avoin pankkitoiminta’) perustuvien uusien liiketoimintamallien yleistymisen. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi maksutoimeksiantopalvelut ja tilitietopalvelut. Sillä on myös parannettu maksutapahtumien turvallisuuden yleistä tasoa ottamalla käyttöön asiakkaan vahva tunnistaminen. PSD2-direktiivistä on tullut avoimen pankkitoiminnan ja turvallisten maksutapahtumien maailmanlaajuinen vertailukohta.

PSD2-direktiivin myötä yli 400 pankkisektorin ulkopuolista toimijaa – kolmansiin osapuoliin kuuluvaa palveluntarjoajaa – on nyt valtuutettu tarjoamaan joko maksutoimeksianto- tai tilitietopalveluja. Lisäksi jatkuvasti suurempi määrä pankkeja tarjoaa itse tilitieto- ja maksutoimeksiantopalveluja. Suuri osa avoimen pankkitoiminnan potentiaalista kuitenkin yhä hyödyntämättä. Direktiivin kaikki vaikutukset eivät ole vielä toteutuneet kaksi vuotta direktiivin voimaantulon jälkeen. Asiakkaan vahvaa tunnistamista – erityisesti sähköisessä kaupankäynnissä – ei ole vielä pantu täysimääräisesti täytäntöön. Tämä johtuu pitkälti markkinoiden myöhäisistä tai riittämättömistä valmiuksista. Yksi PSD2-direktiivin kulmakivistä on sellaisten säänneltyjen palvelujen käyttöönotto, jotka perustuvat kolmansiin osapuoliin kuuluvien palveluntarjoajien pääsyyn maksutileille. Tämä aiheuttaa edelleen haasteita sääntelijöille ja sidosryhmille. Käytössä olevat monet erilaiset ohjelmointirajapintojen (API) standardit, jotka ovat keskeisiä maksutilitietojen tehokkaan ja turvallisen käytön kannalta, sekä erilaiset API-toiminnallisuustasot ovat aiheuttaneet haasteita kolmansiin osapuoliin kuuluville palveluntarjoajille ja erityisesti sellaisille palveluntarjoajille, jotka olivat jo aloittaneet toimintansa ennen PSD2-direktiivin hyväksymistä. Näiden kolmansiin osapuoliin kuuluvien palveluntarjoajien on täytynyt integroida ja mukauttaa liiketoimintansa erilaisiin teknisiin eritelmiin ja asiakaspolkuihin, jotta niillä olisi pääsy maksutileille.

Nämä varhaiset haasteet olivat odotettavissa, kun otetaan huomioon PSD2-direktiivin edellyttämän siirtymän valtava laajuus ja monimutkaisuus. Komissio, Euroopan pankkiviranomainen (EPV) ja kansalliset kilpailuviranomaiset ovat työskennelleet ahkerasti näiden haasteiden ratkaisemiseksi. Tärkeitä selvennyksiä on annettu ulkoisten sidosryhmien esittämiin kysymyksiin annetuissa yli 100 vastauksessa, EPV:n suuntaviivoissa[39], EPV:n lausunnoissa[40], ohjelmointirajapintoja käsittelevän EPV:n työryhmän jäsenten esittämien pyyntöjen perusteella annetuissa selvennyksissä[41] ja useissa kokouksissa, joissa komissio on pyrkinyt antamaan lisätietoja ja helpottamaan vuoropuheluja eri yhteisöjen välillä[42].

Komissio vahvistaa uskovansa vahvasti avoimen pankkitoiminnan potentiaaliin ja aikoo varmistaa PSD2-direktiivin täysimääräisen onnistumisen. Komissio jatkaa työtä EPV:n

[39] Ks. esimerkiksi EPV:n suuntaviivat asiakkaan vahvaa tunnistamista sekä yhteisiä ja turvallisia avoimia viestintästandardeja koskevan teknisen sääntelystandardin mukaisesta varajärjestelmästä vapauttamisesta: https://eba.europa.eu/eba-publishes-final-guidelines-on-the-exemption-from-the-fall-back-mechanism-under-the-rts-on-sca-and-csc.

[40] Esimerkiksi EPV:n lausunto esteistä kolmansien palveluntarjoajien palvelujen tarjoamiselle maksupalveludirektiivin nojalla: https://eba.europa.eu/eba-publishes-opinion-obstacles-provision-third-party-provider-services-under-payment-services.

[41] Ks. https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/payment-services-and-electronic-money/eba-working-group-on-apis-under-psd2

[42] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190726-joint-statement-psd2_en.pdf

kanssa sen varmistamiseksi, että kolmansiin osapuoliin kuuluvien palveluntarjoajien palvelujen laittomat esteet poistetaan, ja edistää kaikkien sidosryhmien välistä vuoropuhelua. Komissio tukee erityisesti euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston johdolla vuonna 2019 käynnistettyä ”SEPA Application Programming Interfaces Access Scheme” -järjestelmään liittyvän työn saamista päätökseen.

Tulevaisuudessa PSD2-direktiivin täysimääräisestä täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia hyödynnetään tietopohjana, kun komissio työstää avointa rahoitusta koskevaa laajempaa kehystä, kuten digitaalisen rahoituksen strategiassa on määritelty.

Keskeinen toimi:

Komissio käynnistää vuoden 2021 lopussa PSD2-direktiivin soveltamisen ja vaikutusten kattavan arvioinnin.

Komissio aikoo esitellä PSD2-direktiivistä saatujen kokemusten ja digitaalisen rahoituksen strategiassa ilmoitetun mukaisesti lainsäädäntöehdotuksen uudesta avointa rahoitusta koskevasta kehyksestä vuoden 2022 puoliväliin mennessä.

2. Vähittäismaksujen korkean turvallisuustason varmistaminen Euroopassa

PSD2-direktiivissä edellytetään, että kaikkien maksupalveluntarjoajien on sovellettava asiakkaan vahvaa tunnistamista (SCA) aina, kun käyttäjä käynnistää sähköisen maksun tai muodostaa yhteyden verkkopankin käyttöliittymään. Maksupalveluntarjoajat eri puolilla EU:ta ovat kehittäneet todentamisratkaisuja, joissa käytetään kahta tai useampaa tekijää, jotka on luokiteltu ”tiedoksi” (jotain, minkä vain käyttäjä tietää), ”hallussapidoksi” (jotain, mitä vain käyttäjällä on hallussaan) ja ”erityiseksi ominaisuudeksi” (jotain, mitä käyttäjä on, esim. biometriikka).

Tulevaisuudessa asiakkaan vahvasta tunnistamisesta on tultava normi verkkomaksuissa esimerkiksi sähköisessä kaupankäynnissä tai matkojen varaamisessa verkossa. Maksupalveluntarjoajien asiakkaan vahvaa tunnistamista noudattavien todentamisratkaisujen on tarjottava käyttäjille saumaton ja helposti saatavilla oleva mahdollisuus käyttää maksutilejään verkossa ja suorittaa maksutapahtumia. Niiden olisi käytettävä turvallisimpia todentamistekijöitä ja lopetettava mahdollisuuksien mukaan välitettävissä olevien tekijöiden (kuten staattisten salasanojen) ja hyökkäyksille alttiiden vanhojen teknologioiden ja viestintäkanavien (esimerkiksi tekstiviestit) käyttö.

Kun uudenlaisia petoksia ilmestyy jatkuvasti, asiakkaan vahva tunnistaminen ei ehkä riitä varmistamaan maksupalvelun käyttäjien täydellistä suojaa. Maksupalveluntarjoajien olisi oltava aina petosten havaitsemisen ja ehkäisemisen eturintamassa. PSD2-direktiivin katsotaan laajasti mahdollistaneen sen, että EU:sta ja EU:ssa toimivista yrityksistä on tullut maailman johtavia toimijoita operatiivisista riskeistä, tietotekniikan turvallisuudesta ja merkittävistä

vaaratilanteista raportoinnissa. Tämä on osittain Euroopan pankkiviranomaisen ohjeiden ansiota.[43]

Komissio arvioi petosriskiltään suurempien maksujen osalta, voitaisiinko edellyttämällä, että maksunsaajan nimen ja IBAN-tilinumeron on vastattava toisiaan, ehkäistä petoksia, kuten käyttäjien manipulointia, jossa ihmisiä johdatetaan suorittamaan toimia tai luovuttamaan arkaluontoisia tietoja.

Tietojen kalastelun torjumiseksi on ratkaisevan tärkeää, että EU:n maksupalveluntarjoajat ottavat käyttöön kansainvälisesti tunnustettuja valvontatoimia, kuten DMARC-tekniikkaa (Domain-based Message Authentication, Reporting and Conformance)[44].

Vaikka käyttäjien suojaaminen maksupetoksilta on elintärkeää, jotta käyttäjien luottamus maksupalveluihin ja yleisemmin ottaen digitaalisiin maksuihin voidaan säilyttää, on yhtä tärkeää, että maksupalveluntarjoajat tekevät kaikkensa itsensä suojelemiseksi kyberhyökkäyksiltä sekä kaikilta muilta ihmisten aiheuttamilta ja luonnonriskeiltä.

Yhtä tärkeää on varmistaa, että maksupalveluntarjoajan valitsemat todentamisen lähestymistavat, jotka perustuvat yksinomaan pitkälle kehitettyihin teknisiin laitteisiin, eivät sulje pois asiakasryhmiä, kuten vanhuksia.

Keskeiset toimet:

Komissio seuraa tarkasti asiakkaan vahvaa tunnistamista koskevien vaatimusten täytäntöönpanoa läheisessä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa.

Komissio arvioi PSD2-direktiivin uudelleentarkastelun yhteydessä asiakkaan vahvan tunnistamisen vaikutuksen maksupetosten määrään EU:ssa ja tutkii, olisiko muita toimenpiteitä harkittava uudenlaisten petosten torjumiseksi erityisesti pikamaksujen osalta.

Digitaalisen rahoituksen strategian lisäksi komissio ehdottaa asetusta rahoitusalan digitaalisesta toiminnallisesta selviytymiskyvystä TVT-riskinhallinnan parantamiseksi erilaisissa rahoituslaitoksissa, myös maksupalveluntarjoajien osalta. Tämä aloite on Euroopan elintärkeästä infrastruktuurista annetun direktiivin[45] mukainen.

Komissio tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa johtopäätösten tekemiseksi kesäkuusta 2020 alkaen sovellettujen TVT- ja turvallisuusriskien hallinnasta annettujen EPV:n ohjeiden täytäntöönpanosta saaduista kokemuksista.

3. Kuluttajansuojan vahvistaminen

Vähittäismaksuja koskevan unionin säännöstön tavoitteena on varmistaa, että EU:n maksupalvelujen käyttäjät voivat nauttivat läpinäkyvyydestä ja turvallisuudesta

[43] https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/payment-services-and-electronic-money/guidelines-on-major-incidents-reporting-under-psd2

[44] Ks. https://dmarc.org/. DMARC auttaa sähköpostien lähettäjiä ja vastaanottajia arvioimaan, onko jokin viesti oikeasti peräisin lähettäjältä, ja kertoo mitä tehdä, ellei näin ole.

[45] Tämä direktiivi on parhaillaan uudelleenarvioitavana, jotta voidaan parantaa elintärkeän infrastruktuurin suojaa ja häiriönsietokykyä muiden kuin kyberuhkien osalta.

suorittaessaan maksuja digitaalisesti. Maksumarkkinat kehittyvät kuitenkin koko ajan nopeasti, joten tulevaisuudessa saatetaan tarvita uusia suojatoimia kuluttajien suojelemiseksi.

Tässä tiedonannossa ilmoitettujen kuluttajansuojaa maksujen osalta parantavien aloitteiden lisäksi komissio katsoo, että digitaalisten maksujen käytön lisääntymisen vuoksi on pohdittava edelleen maksujen läpinäkyvyyttä sekä lähimaksamisen kaltaisten suosiotaan kasvattavien maksutapojen ominaisuuksia.

Lähimaksaminen

Kun covid-19-kriisi puhkesi, pankki- ja maksuyhteisöt noudattivat suurimmassa osassa EU-maita Euroopan pankkiviranomaisen suositusta[46] ja korottivat lähimaksamisen enimmäissuman 50 euroon PSD2-direktiiviin liittyvien teknisten sääntelystandardien mukaisesti[47]. Lähimaksujen määrä nousi tämän jälkeen huomattavasti.

Kun kuluttajat ovat lisänneet lähimaksun käyttöä – erityisesti terveyssyistä –, on todennäköistä, että he käyttävät sitä myös jatkossa. Tämä olisi myönteistä kehitystä. Komissio ei kuitenkaan pidä asianmukaisena korottaa ainakaan tässä vaiheessa ilman asiakkaan vahvaa tunnistamista tehtävien lähimaksujen laillisia enimmäissummia (yhtä maksutapahtumaa koskevaa ja kumulatiivista enimmäissummaa). Asiakkaan vahvan tunnistamisen puuttuessa vaarana on, että lähimaksamisen yleistyessä myös petosten määrä lisääntyy. Tämän vuoksi enimmäismäärien korottamisen vaikutukset on arvioitava huolellisesti ennen kuin päätös voidaan tehdä.

Keskeinen toimi:

Komissio tarkastelee PSD2-direktiivin uudelleentarkastelun yhteydessä tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa uudelleen lähimaksamisen nykyisiä oikeudellisia rajoituksia ja pyrkii löytämään tasapainon kätevyyden ja petosriskien välillä.

Sillä välin komissio tutkii sekä sidosryhmien että jäsenvaltioiden kanssa teknisiä edellytyksiä, joiden avulla kuluttajat voisivat määrittää itse lähimaksamisen enimmäissumman (50 euron enimmäissumman puitteissa). Kuluttajat voivat nykyisin päättää ainoastaan lähimaksamisen käyttöönotosta tai käytöstä poistamisesta. Koska lähimaksamisessa ei käytetä asiakkaan vahvaa tunnistamista, kuluttajansuoja kattaa koko summan.

Maksutapahtumatietojen läpinäkyvyyden lisääminen

Kun maksutapahtumaan osallistuvien toimijoiden maksuketjuista tulee jatkuvasti pidempiä ja monimutkaisempia, maksupalvelun käyttäjillä voi olla vaikeuksia tunnistaa, kenelle, missä ja milloin he ovat tehneet maksun. Tämä voi aiheuttaa sekaannuksia esimerkiksi silloin, kun maksunsaajan nimi ja paikka eivät täsmää maksutapahtumatiedoissa yrityksen kaupallisen nimen kanssa. Kuluttajien voi olla tämän vuoksi vaikeampi havaita vilpillisiä maksutapahtumia.

[46] https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures

[47] KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2018/389, annettu 27 päivänä marraskuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 täydentämisestä asiakkaan vahvaa tunnistamista sekä yhteisiä ja turvallisia avoimia viestintästandardeja koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Euromaksualueen vähittäismaksuneuvosto pyrkii parhaillaan ratkaisemaan tämän ongelman etsimällä ratkaisuja, joiden avulla käyttäjät voisivat seurata helpommin maksutapahtumiaan.

Komissio tukee euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston käynnissä olevaa työtä, jolla parannetaan läpinäkyvyyttä vähittäismaksujen käyttäjille, ja ottaa PSD2-direktiivin uudelleentarkastelussa huomioon euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston mahdolliset tähän liittyvät suositukset.

4. Tulevaisuuden kestävä valvonta ja maksuekosysteemin valvonta

Kuten digitaalisen rahoituksen strategiassa korostetaan, rahoitusalan ekosysteemistä on tulossa entistä monimutkaisempi ja sen arvoketjusta entistä pirstoutuneempi. Maksuketjuun osallistuu monia toimijoita (joista osa on säänneltyjä ja osa ei), ja maksuketjut ovat yhä monimutkaisempia ja riippuvaisempia toisistaan. Asetuksella on taattava tasapuoliset toimintaedellytykset, edistettävä oikeudenmukaista kilpailua, ongelmatonta pääsyä markkinoille ja innovointia, mutta sen avulla on myös vaalittava käyttäjien oikeuksia ja suojeltava koko ekosysteemiä taloudellisilta ja toiminnallisilta riskeiltä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sääntelyn on oltava hyvin tasapainossa.

PSD2-direktiivin täytäntöönpano on vielä lapsenkengissä, mutta sähköistä rahaa koskeva direktiivi (EMD2)[48] on ollut voimassa jo yli vuosikymmenen ajan, joten sen täytäntöönpanosta on riittävästi kokemusta johtopäätösten tekemistä varten. PSD2-direktiivin hyväksymisen jälkeen nämä kaksi järjestelmää lähentyivät toisiaan mutta säilyivät erillisinä. Maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden tarjoamien palvelujen väliset erot eivät vaikuta enää oikeuttavan erillistä valtuutus- ja valvontajärjestelmää, joten ne voitaisiin yhdistää yhden kehyksen alaisuuteen. Koska PSD2- ja EMD2-direktiivien soveltamisalojen ulkopuolelle on suljettu tietyt palvelut ja välineet, on tärkeää varmistaa, että vähäriskisille yrityksille myönnetyt vapautukset ovat jatkossakin perusteltuja.

Tarve maksupalveluntarjoajien tasapuolisille toimintaedellytyksille

Digitaaliset alustojen yleistyessä suuret teknologiayritykset hyödyntävät laajaa asiakaspohjaansa ja tarjoavat edustaratkaisuja loppukäyttäjille. Niiden pääsy rahoitusmarkkinoille voi lujittaa verkostovaikutuksia ja näiden yritysten markkinavoimaa. Digitaalisen rahoituksen strategiassa korostetun mukaisesti esiin on noussut useita aloitteita, joissa kryptovaluuttapalvelujen tarjoajat käyttävät hajautetun tilikirjan teknologiaa. Nämä toimijat voivat tarjota maksupalveluja, jotka kilpailevat säänneltyjen toimijoiden (esimerkiksi maksupalveluntarjoajien, maksujärjestelmien ja maksujärjestelyjen) tarjoamien maksupalvelujen kanssa. Niitä on siksi säänneltävä samalta pohjalta, jotta varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset (”sama liiketoiminta, samat riskit, samat säännöt”). Toisaalta nämä yritykset voivat laajentaa saatavilla olevien maksupalvelujen valikoimaa ja edistää innovatiivisia markkinoita. Toisaalta ne voivat – jos niitä ei säännellä tai valvota asianmukaisesti – uhata rahapoliittista itsemääräämisoikeutta ja rahoitusvakautta.

[48] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

Maksualalla vuosien aikana havaitut kilpailuongelmat ovat liittyneet tietojen saatavuuteen ja vaihtamiseen kilpailijoiden välillä sekä markkinoiden sulkemisen ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvien riskien kasvuun. Tällaiset riskit voivat kasvaa digitalisaation myötä. Esimerkiksi uudet digitaaliset rahoituspalvelualustat voivat saada nopeasti määräävän markkina-aseman tai markkinavoiman. Suuret teknologiayritykset voivat käyttää asiakastietojensa ja verkostovaikutustensa avulla saamaansa etulyöntiasemaa apunaan maksualalle siirtymisessä hyödyntämällä sosiaalisen median tai hakupalvelujen ansiosta saamaansa markkinavoimaa. Kun komissio valvoo kilpailupolitiikan täytäntöönpanoa digitaalimarkkinoilla, se seuraa tarkasti rahoituspalvelujen digitaalista kehitystä ja valvoo EU:n kilpailulainsäädännön noudattamista, jotta se tarvittaessa edistää kilpailua ja torjua näille markkinoille pääsyn esteitä.

Maksuekosysteemin valvonta

Maksuketjun asiaankuuluvien toimijoiden valvonnasta on tullut entistä monimutkaisempaa, sillä siinä on otettava huomioon monet uudet liiketoimintamallit ja ryhmärakenteet. Mahdolliset valvontaan liittyvät seuraukset kävivät ilmi äskettäisestä tapauksesta, jossa teknologiayritys tarjosi maksuihin liittyviä palveluja.

Maksualan ryhmittymiin voi kuulua sekä säänneltyjä että sääntelyn ulkopuolisia toimijoita. Teknisiä tukipalveluja ryhmään kuuluville tytäryhtiöille tarjoavien sääntelyn ulkopuolisten toimijoiden kohtaamilla ongelmilla voi olla heijastusvaikutuksia. Äskettäiset kokemukset ovat osoittaneet, että sääntelyn ulkopuolisen toimijan konkurssilla voi olla konkreettisia seurauksia muille säännellyille tytäryhtiöille (toimivaltainen viranomainen voi esimerkiksi jäädyttää laitoksen palvelut).

PSD2-direktiivi ei kata tällä hetkellä ”teknisten palvelujen tarjoajien” tarjoamia maksupalvelujen tukipalveluja, joissa varat eivät ole missään vaiheessa näiden palveluntarjoajien hallussa.[49] Koska maksupalveluntarjoajat käyttävät yhä useammin sääntelyn ulkopuolisten toimijoiden tarjoamia liitännäispalveluja tai tällaisten toimijoiden kanssa sovittuja ulkoistamisjärjestelyjä, komission mielestä on välttämätöntä arvioida PSD2-direktiivin uudelleenarvioinnin yhteydessä, olisiko osa näistä palveluista ja palveluntarjoajista saatettava sääntelyn ja valvonnan piiriin.[50]

Eri tahot voivat valvoa maksuketjun toimijoita. EKP:llä ja keskuspankeilla on keskeinen rooli maksujärjestelmien, maksujärjestelyjen, maksuvälineiden ja niiden palveluntarjoajien valvonnassa. Tämä täydentää kansallisten ja eurooppalaisten valvojien roolia maksupalveluntarjoajien valvonnassa. On tärkeää, että valvontakehykset ovat rakenteeltaan johdonmukaisia ja että niissä otetaan huomioon maksupalveluntarjoajien, maksujärjestelmien ja maksujärjestelyjen väliset riippuvuussuhteet.

Keskeiset toimet:

[49] 3 artiklan j kohta.

[50] Tässä arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa ulkoistamisesta annetut EPV:n suuntaviivat (EPV/GL/2019/02), joita sovelletaan kaikkiin säänneltyihin maksupalveluntarjoajiin.

Komissio ryhtyy seuraaviin toimiin, jotta se voi torjua asianmukaisesti sääntelyn ulkopuolisten palvelujen mahdolliset riskit, varmistaa paremman johdonmukaisuuden vähittäismaksuja koskevien säädösten välillä ja edistää tehokasta valvontaa:

- **Komissio arvioi toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) uudelleenarvioinnin yhteydessä uudet riskit, joita säänneltyjen maksupalvelujen tai sähköisen rahan palvelujen tarjoamiselle voi aiheutua sääntelyn ulkopuolisista palveluista ja erityisesti teknisten liitännäispalvelujen tarjoamisesta. Lisäksi komissio arvioi, miten näitä riskejä voidaan parhaiten hillitä esimerkiksi saattamalla liitännäispalvelujen tarjoajat tai ulkoistetut toimijat suoran valvonnan piiriin. Tämä voitaisiin toteuttaa saattamalla tietyt toiminnot osaksi PSD2-direktiivin soveltamisalaa perustelluissa tapauksissa. Komissio arvioi myös PSD2-direktiivissä lueteltujen vapauksien asianmukaisuuden ja tarpeen tehdä muutoksia toiminnan vakauden valvontavaatimuksiin, toiminnallisiin vaatimuksiin ja kuluttajansuojavaatimuksiin.**
- **Komissio yhtenäistää osana PSD2-direktiivin uudelleenarviointia PSD2-direktiivin ja toisen sähköistä rahaa koskevan direktiivin (EMD2) kehykset ottamalla sähköisen rahan liikkeeseen laskemisen maksupalveluna osaksi PSD2-direktiiviä.**
- **Komissio säätää ehdotuksessaan kryptovaluuttamarkkinoita koskevaksi asetukseksi kryptovaluuttojen liikkeeseenlaskijoita koskevia lisäsäännöksiä, jotka täydentävät EMD2-direktiiviä.**
- **Komissio varmistaa tarvittaessa asianmukaiset yhteydet maksupalvelujen valvonnan ja maksujärjestelmien, maksujärjestelyjen ja maksuvälineiden valvonnan välillä.**

C. Pilari 3: tehokkaat ja yhteentoimivat vähittäismaksujärjestelmät ja muut tuki-infrastruktuurit

1. Yhteentoimivat maksujärjestelmät ja -infrastruktuurit

Kaikki SEPA-pikasiirtojärjestelmään (SCT Inst) liittyneet maksupalveluntarjoajat, jotka ovat tavoitettavissa paikallisesti, eivät ole tavoitettavissa myös rajatylittävästi. Tämä rikkoo sekä SCT Inst -järjestelmän sääntöjä että SEPA-asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa. Tämä johtuu osittain selvitys- ja toimitusmekanismien välisestä yhteentoimivuuden puutteesta. Maksupalveluntarjoajien on muodostettava yhteys useisiin (kansallisiin ja/tai eurooppalaisiin) selvitys- ja toimitusmekanismeihin sekä varattava ja valvottava useita likviditeettipuskureita. Tämä ei ole ihanteellista eikä tehokasta, koska ne eivät voi saavuttaa useiden yhteyksienkään avulla täysimääräistä koko Euroopan laajuista tavoitettavuutta SCT Inst -järjestelmälle. Tämä on myös kallista, koska likviditeetti jaetaan selvitys- ja toimitusmekanismien välillä.

Vähittäismaksujärjestelmien operaattoreiden olisi siksi varmistettava järjestelmien välinen yhteentoimivuus. EKP ilmoitti vuonna 2019, että jos yhteentoimivuusongelmiin ei löydy

tyydyttäviä yksityisiä ratkaisuja, eurojärjestelmä tarkastelee soveltuvia ratkaisuja.[51] Se ilmoitti 24. heinäkuuta 2020 päättäneensä ryhtyä toimenpiteisiin, joilla varmistetaan euromääräisten pikamaksujen Euroopan laajuinen saavutettavuus vuoden 2021 loppuun mennessä.[52] Näin ollen kaikkien maksupalveluntarjoajien, jotka ovat osallistuneet SCT Inst -järjestelmään ja ovat tavoitettavissa TARGET2-järjestelmässä[53], on oltava tavoitettavissa myös TARGET-pikamaksujärjestelmässä (TIPS)[54] joko suoraan tai toisen maksupalveluntarjoajan (eli järjestelmään osallistuvan toisen maksupalveluntarjoajan tilin) kautta.

Komissio tukee täysin näitä ehdotettuja toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa pikamaksujen euroalueen laajuinen tavoitettavuus, auttaa maksupalveluntarjoajia noudattamaan SEPA-asetusta, poistamaan likviditeettiansoja ja hyödyttää kaikkia selvitys- ja toimitusmekanismeja, jotka kilpailevat pikamaksupalvelujen tarjonnassa ja joiden ei tarvitse enää olla riippuvaisia kahdenvälisten sopimusten tekemisestä yhteyksien luomiseksi.

Komissio katsoo, että näiden rajatylittävien infrastruktuurien laajentaminen euromääräisistä maksuista muihin EU:n valuuttoihin on tärkeää, jotta varmistetaan koko Euroopan laajuiset pikamaksut. Komissio odottaa siksi, että 3. huhtikuuta 2020 tehty ensimmäinen yhteistyösopimus muiden kuin euromääräisten (Ruotsin kruunu) pikamaksujen toimittamiseksi TARGET-pikamaksujärjestelmässä tasoittaa tietä ratkaisuille, jotka helpottavat rajatylittäviä pikamaksuja.

2. Avoin ja helposti saatavilla oleva maksuekosysteemi

Pääsy maksusysteemeihin on välttämätöntä maksujärjestelmämarkkinoiden tehokasta kilpailua ja innovointia varten. Koska maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat kilpailevat pankkien kanssa maksupalvelujen tarjoamisessa ja osallistuvat maksumarkkinoilla tapahtuvaan innovointiin, on tärkeää taata, että kaikilla toimijoilla on oikeudenmukainen, avoin ja läpinäkyvä pääsy maksujärjestelmiin.

Toisessa maksupalveludirektiivissä (PSD2) edellytetään, että valtuutetuilla maksupalveluntarjoajilla on oltava objektiivinen ja syrjimätön pääsy maksujärjestelmiin, kun taas maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevassa direktiivissä[55] pääsyn ehdoksi asetetaan lakisääteiset perusteet. Tämä on estänyt sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoita ja maksulaitoksia pääsemästä suoraan viimeksi mainitussa direktiivissä viitattuihin maksujärjestelmiin.

PSD2-direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevassa direktiivissä viitatun maksujärjestelmän suorat osallistujat (eli

[51] B. Cœurén puheenvuoro, 29. marraskuuta 2019. https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2019/html/ecb.sp191126~5230672c11.en.html

[52] https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/news/html/ecb.mipnews200724.en.html

[53] TARGET2 on eurojärjestelmän omistama ja ylläpitämä reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä (RTGS).

[54] TARGET-pikamaksujärjestelmä (TARGET Instant Payment Settlement, TIPS) on markkinainfrastruktuuripalvelu, jonka eurojärjestelmä käynnisti marraskuussa 2018. Sen avulla maksupalveluntarjoajat voivat tarjota asiakkailleen reaaliaikaisia varainsiirtoja kaikkina päivinä ympäri vuorokauden.

[55] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY, annettu 19. toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä.

pääasiassa pankit) sallivat pankkisektorin ulkopuolisten maksupalveluntarjoajien epäsuoran pääsyn objektiivisella, oikeasuhtaisella ja syrjimättömällä tavalla. Epäsuora pääsy pankkien välityksellä ei ole kuitenkaan välttämättä paras vaihtoehto monille pankkisektorin ulkopuolisille maksupalveluntarjoajille, koska ne joutuvat olemaan tämän vuoksi riippuvaisia kyseisistä pankeista.

Komissio on tietoinen siitä, että osa keskuspankeista on sallinut maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden suoran tai epäsuoran osallistumisen tiettyjen perusteiden nojalla. Tästä on seurannut tasapuolisiin toimintaedellytyksiin liittyviä ongelmia, ja se on tehnyt maksumarkkinoista entistä hajanaisempia. Koska epäsuora pääsy on ainoa vaihtoehto TARGET-pikamaksujärjestelmän kaltaisissa järjestelmissä, se voi aiheuttaa ei-toivottuja vaikutuksia ja toiminnallisia haasteita – myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisen osalta. Tämä voi puolestaan vääristää tasapuolisia toimintaedellytyksiä pankkien ja pankkisektorin ulkopuolisten maksupalveluntarjoajien välillä.

Keskeinen toimi:

Komissio harkitsee maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevan direktiivin uudelleentarkastelun (joka on määrä käynnistää vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä) yhteydessä kyseisen direktiivin soveltamisalan laajentamista siten, että siihen sisällytettäisiin sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat ja maksulaitokset asianmukaista valvontaa ja riskien hallintaa soveltaen.

3. Tarvittavien teknisten infrastruktuurien käyttöoikeudet

Komissio uskoo, että eurooppalaisten maksupalveluntarjoajat kykenevät kehittämään ja tarjoamaan kaikille eurooppalaisille käyttäjille (ilman perusteettomia rajoituksia) innovatiivisia maksuratkaisuja, jotka hyödyntävät kaikkia asiaankuuluvia teknisiä infrastruktuureja oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin käyttöehdoin.

Komissio on tietoinen erilaisista tilanteista, joissa jotkin toimijat saattavat rajoittaa tarvittavien teknisten infrastruktuurien käyttöä tai estää sen. Tällaisiin infrastruktuureihin voivat kuulua erilaiset ohjelmisto- ja laitteisto-osat, joita tarvitaan innovatiivisten maksuratkaisujen kehittämisessä ja tarjoamisessa, esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöjärjestelmien ei-julkiset kerrokset (mukaan lukien NFC-antennit), biometristen henkilötietojen lukijat, kuten sormenjälki- tai kasvontunnistuslaitteet, sovelluskaupat, kauppapaikkojen käyttöjärjestelmien ytimet[56], SIM-kortit jne.[57]

Yleisimmin raportoitu ongelma liittyy siihen, että osa mobiililaitteiden valmistajista rajoittaa kolmansien osapuolten pääsyä mobiililaitteisiin sisäänrakennettuun NFC-teknologiaan. Komissio on käynnistänyt äskettäin kilpailuasioita koskevan menettelyn, jossa se tutkii, millaisilla ehdoilla kolmannet osapuolet saavat käyttää erään mobiililaitteiden valmistajan NFC-teknologiaa[58].

[56] Ydin on toimintojoukko, joka sisältää tavallisen tai lähimaksutapahtuman suorittamiseen edellyttämän käsittelylogiikan ja -datan myyntipäätteen maksusovelluksessa.
[57] Strategiaa edeltäneeseen julkiseen kuulemiseen saatujen vastausten mukaisesti.
[58] Asia AT.40452.

Jotkin eurooppalaiset korttijärjestelmät ovat raportoineet, että niillä on vaikeuksia päästä käyttämään maksupäätteiden lähimaksujärjestelmän ydintä, jota kansainväliset korttijärjestelmät käyttävät rajatylittävissä maksuissa Euroopassa. European Card Payment Cooperation[59] kehittää parhaillaan omaa ydintään, mutta sen käyttöönotto koko maksuketjussa vie alan toimijoiden mukaan useita vuosia.

Näistä rajoituksista voi seurata merkittäviä heikkouksia eurooppalaiselle maksuekosysteemille. Ne vaikeuttavat kilpailua, innovointia ja Euroopan laajuisten maksuratkaisujen yleistymistä. Samaan aikaan yksipuoliset jäsenvaltioiden toimet voivat johtaa markkinoiden pirstoutumiseen ja vääristää tasapuolisia toimintaedellytyksiä.

Keskeiset toimet:

Samaan aikaan kun komissio valvoo kilpailulainsäädännön nykyistä ja tulevaa noudattamista, se tutkii myös, onko syytä ehdottaa lainsäädäntöä, jolla pyritään turvaamaan oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin oikeus saada pääsy sellaisiin teknisiin infrastruktuureihin, joita pidetään tarpeellisina maksupalvelujen tarjoamista varten. Tässä yhteydessä komissio ottaa huomioon

– käynnissä olevan kilpailupolitiikkaansa koskevan arvioinnin, jonka avulla varmistetaan kilpailupolitiikan digitaalinen valmius[60];

– digitaalisia palveluja koskevan säädöksen[61] osalta meneillään olevan työnsä, joka koskee portinvartijoina toimiviin suuriin verkkoalustoihin sovellettavia ennakkoarviointisääntöjä.

Tällaisessa lainsäädännössä otettaisiin asianmukaisesti huomioon mahdolliset turvallisuusriskit ja muut riskit, joita tällaisesta pääsystä voisi aiheutua. Siinä säädettäisiin erityisesti perusteet, joiden avulla voidaan määrittää tarpeelliset tekniset infrastruktuurit ja arvioida, kenelle pääsyoikeus olisi myönnettävä ja millä ehdoilla.

D. Pilari 4: tehokkaat kansainväliset maksut, myös rahalähetykset

Euroopassa sääntelijöiden ja toimialan ponnistelut yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) toteuttamiseksi ovat vähentäneet voimakkaasti rahansiirron kustannuksia viime vuosikymmenen aikana. EU:n ulkorajat ylittävät maksut ovat kuitenkin hitaampia, kalliimpia, vaikeaselkoisempia ja monimutkaisempia.

Maailmanlaajuiset rahalähetykset ovat kuusinkertaistuneet vuoden 2000 jälkeen. Niiden arvo oli vuonna 2019 noin 714 miljardia Yhdysvaltain dollaria[62]. Tätä nopeaa kasvua ovat

[59] http://www.europeancardpaymentcooperation.eu/

[60] Komissio arvioi parhaillaan horisontaalisiin ja vertikaalisiin sopimuksiin sovellettavia sääntöjä sekä markkinoiden määritelmästä annettua tiedonantoa. Lisäksi komissio käynnisti kesäkuussa 2020 julkisen kuulemisen, jonka avulla se arvioi, olisiko uusi kilpailutyökalu tarpeen, jotta voidaan ratkaista rakenteelliset kilpailuun liittyvät ongelmat, joita ei voida ratkaista tehokkaimmalla mahdollisella tavalla nykyisten kilpailusääntöjen puitteissa. Lisätietoja näistä arvioinneista on saatavilla kilpailun pääosaston verkkosivustolla: https://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html

[61] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-services-act-package

ruokkineet pääasiassa pieni- ja keskituloisiin maihin kohdistuvat virrat, jotka muodostavat kolme neljäsosaa kokonaismäärästä. EU, Yhdysvallat ja Saudi-Arabia ovat yhdessä selvästi tärkeimmät pieni- ja keskituloisiin maihin kohdistuvien rahalähetysvirtojen lähteet, sillä noin kaksi kolmasosaa kaikista rahalähetyksistä on peräisin näistä maista.

Saapuvat rahalähetykset ovat pieni- ja keskituloisille maille erittäin tärkeitä makrotaloudellisesti, sillä ne muodostavat monissa maissa yli 10 prosenttia BKT:sta. Rahalähetykset ovat myös välttämättömiä monille niitä vastaanottaville perheille ja toimivat usein epävirallisena sosiaalisena turvaverkostona, sillä niiden ansiosta 800 miljoonaa perheenjäsentä (joiden tuloista keskimäärin 75 prosenttia on peräisin rahalähetyksistä) voi ostaa ruokaa, maksaa terveydenhuoltonsa ja koulutuksensa ja tyydyttää muut perustarpeensa. Maailmanpankin rahalähetysten maailmanlaajuisia hintoja koskevan tietokannan mukaan rahalähetyksistä maailmassa keskimäärin perittävä hinta on yhä lähes seitsemän prosenttia, vaikka kansainvälinen yhteisö on sitoutunut laskemaan sen alle kolmeen prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Covid-19-pandemian seurauksena rahalähetysten arvioidaan vähenevän noin 20 prosenttia vuonna 2020 siirtolaisten irtisanomisten ja epävarmuuden vuoksi.

Komission tavoitteena on, että EU:n ulkopuolisiin maihin liittyvistä rajatylittävistä maksuista – myös rahalähetyksistä – tehdään nopeampia, edullisempia, helpompia, läpinäkyvämpiä ja kätevämpiä. Näin kannustetaan myös lisäämään euron käyttöä ja vahvistetaan sen asemaa maailmanlaajuisena valuuttana.

Tärkeimmät kansainvälisiä rajatylittäviä maksuja koskevat ongelmat määriteltiin äskettäin rajatylittävistä maksuista annetussa finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän (FSB) vaiheen 1 raportissa[63]. Yhdessä nämä ongelmat aiheuttavat esteitä maksujen välittäjille, jotka haluaisivat tarjota rajatylittäviä palveluja. Ne voivat myös nostaa loppukäyttäjien maksamia hintoja, heikentää rajatylittävien maksuprosessien nykyaikaistamiseen tehtäviä investointeja ja vaikuttaa myös rahalähetyksiin.

Komissio uskoo, että toimia tarvitaan sekä maailmanlaajuisella että yksittäisten lainkäyttöalueiden tasolla. Maksujärjestelmä- ja markkinainfrastruktuurikomitean (CPMI) havaintojen[64] mukaan nämä toimet voidaan eritellä EU:n erityisiin toimiin ja rahalähetysten helpottamiseksi toteutettaviin toimiin.

Keskeiset toimet:

- **Komissio odottaa, että asiaankuuluvat maksujärjestelmäoperaattorit helpottavat mahdollisuuksien mukaan ja erityisesti niissä tapauksissa, joissa maksun vastaanottajan lainkäyttöalueella on myös otettu käyttöön pikamaksujärjestelmiä, yhteyksiä TARGET-pikamaksujärjestelmän (TIPS) tai RT1-järjestelmän[65] kaltaisten eurooppalaisten järjestelmien ja kolmansien maiden pikamaksujärjestelmien välillä – edellyttäen, että viimeksi mainittujen**

[62] ”Covid-19 Crisis through a migration lens”, Migration and Development Brief 32, Knomad, Maailmanpankki, huhtikuu 2020.
[63] Ks. edellinen alaviite.
[64] https://www.bis.org/cpmi/publ/d193.pdf
[65] RT1 on Euroopan laajuinen pikamaksujärjestelmä, jonka omistaa ja jota operoi EBA Clearing.

kuluttajansuoja, petosten, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta ja riippuvuussuhteisiin liittyvien riskien hillitsemistoimet ovat riittävällä tasolla. Pankkisektorin ulkopuolisten maksupalveluntarjoajien suora pääsy maksujärjestelmiin voi lisätä tällaisten yhteyksien mahdollisia etuja. Huomiota olisi kiinnitettävä myös yhteyksien muodostamiseen muunlaisten maksujärjestelmien, kuten tarvittaessa vähittäismaksujen ja suurten maksujen, välille soveltamalla samoja suojatoimia koskevia vaatimuksia.

- **Komissio kehottaa panemaan täytäntöön viimeistään vuoden 2022 loppuun mennessä maailmanlaajuiset kansainväliset standardit, kuten ISO 20022 -standardin, maksujen viesteihin lisättävien tietojen määrän kasvattamisen edistämiseksi.**
- **Jotta rajatylittävien maksutapahtumien läpinäkyvyyttä voitaisiin parantaa edelleen, komissio kehottaa maksupalveluntarjoajia hyödyntämään SWIFTin maailmanlaajuista maksualoitetta (GPI), joka auttaa osallistuvia laitoksia seuraamaan helpommin ja reaaliaikaisesti rajatylittäviä maksuja. Seurannan laajemman käytön avulla maksuja lähettävät maksupalveluntarjoajat voivat paremmin arvioida ja kertoa maksajalle, kuinka kauan rajatylittävän maksun toteuttaminen kestää. Komissio arvioi PSD2-direktiivin uudelleentarkastelun yhteydessä, onko rajatylittävien kansainvälisten maksutapahtumien läpinäkyvyyttä syytä kehittää entisestään.**
- **Koska pikamaksut yleistyvät myös kansainvälisesti, komissio arvioi PSD2-direktiivin uudelleenarvioinnin yhteydessä, olisiko asianmukaista edellyttää, että niin sanottujen kaksivaiheisten maksutapahtumien enimmäistoteutusaikaa sovellettaisiin myös niin sanottuihin yksivaiheisiin maksutapahtumiin[66].**
- **Komissio seuraa mielenkiinnolla Euroopan maksuneuvoston puitteissa tehtävää työtä, joka koskee yksivaiheisiin maksutapahtumiin liittyvien liiketoimintasääntöjen ja viestintästandardien mahdollista yhdenmukaistamista entisestään. Komissio arvioi, olisiko näistä tehtävä pakollisia.**

Maksulähetyksiä koskevien erityisten ongelmien ratkaiseminen:

Kaikilla edellä mainituilla strategisilla toimilla voidaan helpottaa rajatylittäviä virtoja. Tästä on hyötyä myös rahalähetyksille. Lisäksi:

- **Komissio kannustaa jäsenvaltioiden aloitteita, joilla tuetaan rahalähetysalaa, sillä edellytyksellä, että rahalähetyspalvelujen tarjoajat sitoutuvat vähentämään rahalähetysten kustannuksia asteittain ajan kuluessa.**
- **Komissio tukee EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan puitteissa SEPAn kaltaisia aloitteita pieni- ja keskituloisten maiden alueellisissa ryhmittymissä ja asiaankuuluvissa tapauksissa kolmansien maiden mahdollisuutta liittyä SEPAan (esimerkiksi itäiseen naapurustoon kuuluvat Länsi-Balkanin maat).**
- **Komissio edistää maksutileille pääsyä pieni- ja keskituloisissa maissa, mikä helpottaa myös rahalähetysten digitalisointia.**

[66] Niin sanotuissa yksivaiheisissa maksutapahtumissa joko maksunsaajan tai maksajan maksupalvelun tarjoaja sijaitsee unionin ulkopuolella.

Kaikki nämä toimet voisivat tukea euron kansainvälistä asemaa, sillä ne vahvistaisivat kansalaisten ja yritysten mahdollisuuksia käyttää euroa valuuttana henkilöiden välisissä siirroissa, investoinneissa, rahoituksessa ja kauppavirroissa.

IV. Päätelmät

Tässä strategiassa määritellään vähittäismaksuja Euroopassa koskevat keskeiset painopisteet ja tavoitteet neljäksi tulevaksi vuodeksi kaikilta sidosryhmiltä saatujen kattavien tietojen perusteella ja ottamalla julkisen kuulemisen tulokset täysimääräisesti huomioon.

Komissio sitoutuu useisiin tärkeisiin toimiin näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio kannustaa kaikkia sidosryhmiä kansallisella ja EU:n tasolla osallistumaan aktiivisesti tämän strategian täytäntöönpanoon.